



UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Antropologia wobec współczesności

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Etnologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 20ETNS.11N.10157.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane
Koordynator zajęć	Łukasz Kaczmarek	
Prowadzący zajęcia	Łukasz Kaczmarek	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Wykazanie wyjątkowości antropologii na tle innych nauk społecznohumanistycznych w sposobach badania i interpretowania zjawisk i procesów społecznokulturowych zachodzących we współczesnym świecie oraz angażowania się w życie badanych społeczności i w kulturę publiczną.
C2	Antropologiczna identyfikacja i interpretacja procesów społecznych i kulturowych oraz antropogennych zachodzących w regionie i świecie.
C3	Krytyczna interpretacja bieżących wydarzeń społecznych, kulturowych i politycznych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Operuje wiedzą na temat sposobów angażowania się antropologii w badanie, interpretowanie i rozwiązywanie problemów współczesnego świata z uwzględnieniem zróżnicowania geopolitycznego światowych antropologii i etnologii.	ETN_K1_W01, ETN_K1_W02, ETN_K1_W03, ETN_K1_W04, ETN_K1_W05, ETN_K1_W06, ETN_K1_W07, ETN_K1_W09, ETN_K1_W10	Esej, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
W2	Posiada umiejętność interpretowania zachodzących wydarzeń z użyciem przyswojonych w trakcie zajęć pojęć i narzędzi.	ETN_K1_W01, ETN_K1_W04, ETN_K1_W05, ETN_K1_W07, ETN_K1_W08, ETN_K1_W09	Esej, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi krytycznie ocenić dziejące się procesy społeczne, ekonomiczne, kulturowe i polityczne oraz interpretuje je w terminach antropologicznych.	ETN_K1_U01, ETN_K1_U02, ETN_K1_U03, ETN_K1_U04, ETN_K1_U05, ETN_K1_U06, ETN_K1_U07, ETN_K1_U08, ETN_K1_U09, ETN_K1_U10	Esej, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
U2	Zdobywa umiejętność rozpoznawania najbardziej palących problemów pojawiających się w otaczającym świecie oraz zasób wiedzy na temat możliwości reagowania na nie przez antropologów.	ETN_K1_U01, ETN_K1_U02, ETN_K1_U03, ETN_K1_U05, ETN_K1_U06, ETN_K1_U07, ETN_K1_U08	Esej, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Rozpoznaje systemowe i uwarunkowane kulturowo-politycznie zagrożenia dla funkcjonowania społeczeństwa i samej antropologii, które zawarte są w dziejącej się historii determinowanej relacjami władzy i dominacji.	ETN_K1_K01, ETN_K1_K03, ETN_K1_K04, ETN_K1_K05, ETN_K1_K06, ETN_K1_K07, ETN_K1_K08, ETN_K1_K09, ETN_K1_K10	Esej, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Potrafi działać samodzielnie oraz w grupie w celu teoretycznie, metodologicznie oraz etycznie odpowiedniego przygotowania i przeprowadzenia analizy zjawisk społecznych.	ETN_K1_K01, ETN_K1_K02, ETN_K1_K03, ETN_K1_K04, ETN_K1_K05, ETN_K1_K06, ETN_K1_K07, ETN_K1_K08, ETN_K1_K09, ETN_K1_K10	Esej, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
K3	Potrafi brać udział w dyskusji po odpowiednim przygotowaniu i przedstawieniu argumentacji w oparciu o opanowanie wymaganego zakres wiedzy antropologicznej oraz w poczuciu szacunku dla innych uczestniczących w dyskusji.	ETN_K1_K02, ETN_K1_K03, ETN_K1_K04, ETN_K1_K06, ETN_K1_K07, ETN_K1_K08, ETN_K1_K09, ETN_K1_K10	Esej, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Rodowód rasizmu, 'klasizmu', nacjonalizmu, 'prawa naturalnego' i ich osadzenie w „światopoglądzie naukowym”; reakcje w antropologii.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Konwersatorium
2.	Państwa i społeczeństwa: wspólnoty wyobrażone; reakcje w antropologii.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Konwersatorium
3.	Geneza i działanie państwa-narodu oraz reżimy granic i obywatelstw; reakcje w antropologii.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Konwersatorium
4.	System światowy, globalizacja i antropologiczna perspektywa uwzględniająca zjawiska lokalne: małe miejsca, wielkie sprawy.	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
5.	Nauka w służbie i na smyczy elit gospodarczo-politycznych: rola nauki w narzucaniu, utrwalaniu i odtwarzaniu relacji władzy oraz w działaniach determinujących antropogeniczne zmiany klimatu i środowiska naturalnego.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Konwersatorium
6.	Kultura publiczna: źródła, zachowania aktorów, dyskursy i ich wpływ na postawy społeczne.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Konwersatorium
7.	Opór, sprawczość, polityczność: mobilność społeczna jednostek i grup.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Konwersatorium
8.	Role i statusy jako konstrukcje społeczne – perspektywa sedentarystyczna i mobilna (płeć, pochodzenie, predestynacja vs. sprawczość, bunt, emancypacja).	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Konwersatorium
9.	Migracje i wymiejscowienia.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
10.	Prawa człowieka a dyktatura ludu: nieuprzywilejowana jednostka w czasach populizmu, kryptofaszyzmu, egoizmu i prześladowań słabszych (fobie).	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Konwersatorium
11.	Podsumowanie. Rola antropologii w opisywaniu i wyjaśnianiu zjawisk współczesności.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	bardzo dobry (bdb; 5,0): osoba studiująca w bardzo dobrym stopniu opanowała zagadnienia poruszane w trakcie zajęć oraz zawarte w literaturze obowiązkowej oraz zapoznała się z lekturami dodatkowymi posiada co najmniej 85% obecności wykazuje się aktywnością podczas zajęć (zadaje pytania, kompetentnie odpowiada na pytania, bierze aktywny udział w dyskusjach, inicjuje dyskusje) nałężycie przygotuje i przedstawi wymagane formy wypowiedzi (esej, referat z prezentacją, wypowiedź ustna) dobry plus (+db; 4,5): osoba studiująca w stopniu dobrym z plusem opanowała zagadnienia poruszane w trakcie zajęć oraz zawarte w literaturze obowiązkowej posiada 75% obecności wykazuje się aktywnością podczas zajęć (zadaje pytania, kompetentnie odpowiada na pytania, bierze aktywny udział w dyskusjach) nałężycie przygotuje wymagane formy wypowiedzi (esej, referat z prezentacją, wypowiedź ustna) dobry (db; 4,0): osoba studiująca w dobrym stopniu opanowała zagadnienia poruszane w trakcie zajęć oraz zawarte w literaturze obowiązkowej posiada 75% obecności wykazuje się aktywnością podczas zajęć (odpowiada na pytania, bierze udział w dyskusjach) nałężycie przygotuje wymagane formy wypowiedzi (esej, referat z prezentacją, wypowiedź ustna) dostateczny plus (+dst; 3,5): osoba studiująca w stopniu dostatecznym z plusem opanowała zagadnienia poruszane w trakcie zajęć oraz zawarte w literaturze obowiązkowej posiada co najmniej 70% obecności wykazuje się aktywnością podczas zajęć (odpowiada na pytania, bierze udział w dyskusjach) przygotuje wymagane formy wypowiedzi (esej, referat z prezentacją, wypowiedź ustna) dostateczny (dst; 3,0): osoba studiująca w stopniu dostatecznym opanowała zagadnienia poruszane w trakcie zajęć oraz zawarte w literaturze obowiązkowej posiada co najmniej 60% obecności wykazuje się aktywnością podczas zajęć (odpowiada na pytania, bierze udział w dyskusjach) przygotuje wymagane formy wypowiedzi (esej, referat z prezentacją, wypowiedź ustna) niedostateczny (ndst; 2,0): osoba studiująca w stopniu niedostatecznym opanowała zagadnienia poruszane w trakcie zajęć oraz zawarte w literaturze obowiązkowej posiada mniej niż 60% obecności nie wykazuje się aktywnością podczas zajęć (nie odpowiada na pytania, nie bierze udziału w dyskusjach) nie przygotowuje wymaganych form wypowiedzi

Literatura

Obowiązkowa

1. Buchowski M. 2005, Ku odpowiedzialnej antropologii, „/op.cit./ Maszyna interpretacyjna. Pismo kulturalno-społeczne”, nr 1 (22), s. 6.
2. Herzfeld M. 2004, Antropologia. Praktykowanie teorii w kulturze i społeczeństwie. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego – Wstęp i 2 rozdziały wybrane przez osobę studiującą.
3. Kaczmarek Ł. 2015, Mobilność społeczna i przestrzenna z perspektywy wielostanowiskowej: umobilnienie i mobilizacja antropologii, Zeszyty Naukowe UJ: „Prace Etnograficzne” t. 43, 2015, z. 3, s. 171-200. DOI: 10.4467/22999558.PE.15.014.4875; <http://ejournals.eu/Prace-Etnograficzne/Tom-43-2015/43-3-2015> [17 I 2016].
4. Ortner S.B. 2004, Pokolenie X. Antropologia w świecie nasycenym mediami, tł. M. Kempny, [w:] Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje, red. M. Kempny, E. Nowicka, Wydawnictwo Naukowe Warszawa 2004, s. 420-447.

Dodatkowa

1. Czarnowski Stefan 1956, Ludzie zbędni w czasach przemocy, w: [tegoż] Dzieła t. II, s. 188.
2. McMahon R., 2016, The Races of Europe: Construction of National Identities in the Social Sciences, 1839-1939, London: Palgrave Macmillan.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie pracy pisemnej	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Przygotowanie do zajęć	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 75
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ETN_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczenia się i rozpoznawania zróżnicowania kulturowego świata
ETN_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego i etycznego pełnienia roli zawodowej etnologa i antropologa kulturowego w zróżnicowanych i dynamicznych obszarach współczesnej kultury
ETN_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do samodzielnego, twórczego i przedsiębiorczego planowania i realizacji powierzonych zadań
ETN_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do identyfikowania i rozstrzygania współczesnych problemów cywilizacyjnych zgodnie z teoriami, metodologią, metodyką etnologii i antropologii kulturowej
ETN_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ochrony dziedzictwa kulturowego
ETN_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym
ETN_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wnikliwej i krytycznej refleksji nad pluralizmem kulturowym, religijnym i aksjologicznym
ETN_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego wykazywania postawy tolerancji i zrozumienia wobec innych kultur
ETN_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do nawiązywania kontaktów interpersonalnych z przedstawicielami różnych grup społecznych, etnicznych, religijnych i działanie na rzecz interesu publicznego w zgodzie z tradycją i dorobkiem w zawodzie etnologa i antropologa kulturowego
ETN_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do obserwacji i identyfikacji złożonych problemów moralnych, politycznych i społecznych współczesności samodzielnie i we współpracy z ekspertami
ETN_K1_U01	Absolwent/ka potrafi w sposób krytyczny wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł w zakresie etnologii i antropologii kulturowej
ETN_K1_U02	Absolwent/ka potrafi trafnie rozpoznawać i rozwiązywać, w tym planować i organizować pracę własną oraz innych, dobierać metody i narzędzia badawcze, opracować i zaprezentować wyniki badań własnych i zespołowych w zakresie etnologii/antropologii kulturowej w powiązaniu z innymi dyscyplinami
ETN_K1_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i w zespole zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności badawcze i profesjonalne korzystając ze wsparcia opiekunów naukowych wraz z nabywaniem umiejętności planowania i realizacji własnego uczenia się przez całe życie
ETN_K1_U04	Absolwent/ka potrafi posługiwać się zaawansowanymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i terminologią specjalistyczną z zakresu etnologii/antropologii kulturowej w rozwiązywaniu złożonych i nietypowych problemów badawczych
ETN_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów i obszarów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem właściwych dla etnologii/antropologii kulturowej metod badawczych wykorzystując nowoczesne technologie
ETN_K1_U06	Absolwent/ka potrafi formułować tezy, opinie i wnioski z wykorzystaniem poglądów innych autorów rzeczowo je argumentując
ETN_K1_U07	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać różne kanały i zaawansowane techniki komunikacyjne w kontaktach z innymi w dyscyplinie etnologia/antropologia kulturowa i interdyscyplinarnie
ETN_K1_U08	Absolwent/ka potrafi w stopniu zaawansowanym przygotować i przedstawić prace pisemne właściwe dla etnologii/antropologii kulturowej
ETN_K1_U09	Absolwent/ka potrafi dyskutować i debatować na temat współczesnych problemów cywilizacyjnych z wykorzystaniem zaawansowanej wiedzy z zakresu etnologii/antropologii kulturowej
ETN_K1_U10	Absolwent/ka potrafi posługiwać się językiem nowożytnym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
ETN_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym miejsce, znaczenie, i specyfikę przedmiotową etnologii i antropologii kulturowej w dziedzinie nauk humanistycznych

Kod	Treść
ETN_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym terminologię właściwą dla etnologii i antropologii kulturowej
ETN_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym teorie i metodologie właściwe dla etnologii i antropologii kulturowej
ETN_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym specyfikę poszczególnych obszarów etnologii/antropologii kulturowej
ETN_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym powiązania etnologii i antropologii kulturowej z innymi dyscyplinami naukowymi, w tym spoza humanistyki
ETN_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym główne kierunki rozwoju i najważniejsze osiągnięcia etnologii i antropologii kulturowej, także w jej związkach z innymi dyscyplinami
ETN_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie właściwe dla etnologii i antropologii kulturowej metody analizy i interpretacji różnych wytworów oraz dziedzin kultury
ETN_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego, etyki zawodowej oraz przedsiębiorczości w pracy etnologa i antropologa kulturowego
ETN_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie kompleksowość natury języka, kultury i społeczeństwa oraz ich złożoność i historyczną zmienność w ich związkach z cywilizacyjnymi problemami współczesności
ETN_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie znaczenie i funkcje zróżnicowanych instytucji kultury we współczesnym życiu społecznym w wymiarze: kulturowym, społecznym, etycznym i ekonomicznym